

Lunety - gwarancja skutecznego trafienia

Dokładnie widzieć cel

W Polsce oferta celowników optycznych powiększa się z roku na rok. Możemy wybierać z dużej ilości modeli w różnych przedziałach cenowych, począwszy od nieskomplikowanych konstrukcyjnie, po prawdziwe cacka znanych producentów.

Rozpocząć przygodę ze strzelectwem można już z najprostszą lunetą za 79 zł, a celownik wystarczająco solidnej konstrukcji (np. BSA 4x32) można kupić także za rozsądne pieniądze. Dobre celowniki optyczne do wiatrówek niestety nie są tanie, ale myśląc o długotrwałym ich stosowaniu naprawdę warto zainwestować. Aby nie mieć żadnych kłopotów z rozkręcaniem się wewnętrznych pierścieni czy pękaniem krzyża, trzeba kupić dobry model celownika znanej firmy (np. BSA, Bushnell, Tasco, Simmons czy Leupold). Poniżej omówiono podstawowe charakterystyki dotyczące celowników optycznych.

Obiektyw i ogniskowa

Przykładowe oznaczenie 3-9x40, to celownik o zmiennej ogniskowej (zoom), przybliżenie od 3 do 9 razy, średnica soczewki obiektywu 40 mm. Generalna zasada - im większy obiektyw, tym jaśniejszy obraz w celowniku. Do wiatrówek nadają się celowniki o obiektywie od 32 wzwyż (32, 36, 40, 44, 50, 56), z tym że 50 i 56, to raczej ciężkie i mało wygodne lunety do strzelania w nocy. Od tych zasad są oczywiście nieliczne wyjątki i można nabyć kompaktowe celowniki, które mimo małego obiektywu dość dobrze transmitują światło. Niektóre celowniki mają dodatkową regulację soczewek obiektywu (paralaksy).

Okular

Średnica okularu (soczewka z oprawą) wynosi od 35 do 45 mm. Optimum to około 38 do 42 mm. Poprawna odległość oka od okularu wynosi od 3 do 4 cali (zależy od ogniskowej okularu i jest nieregulowalna). Okular powinien być miękko wykończony (gumowy pierścień). Należy pamiętać, iż regulacja okularu zmienia ostrość widzenia krzyża, a nie celu. Do zmiany ostrości widzenia celu potrzebny jest regulowany obiektyw (regulowana paralaksa oznaczana: AO od Adjustable Objective, AP od Adjustable Parallax lub PX od Parallax). W celownikach o stałym przybliżeniu lub z przybliżeniem do około maksymalnie dziewięciu razy, ostrość celu jest już fabrycznie ustawiona na krzyżu (dla celowników ze zmienną ogniskową z pewnym marginesem). Nie ma więc potrzeby regulować ostrości celu, gdyż jeżeli krzyż będzie ostry, to obraz także. Ogólną zasadą jest, że regulacja paralaksy w celowniku staje się pomocna przy powiększeniach 10 i więcej razy.

Regulacja Paralaksy

Przy dużych powiększeniach (ponad 10 razy) może się okazać, że obraz bliskiego celu (np. na 10 metrach) nie ogniskuje się na tym samym planie co krzyż celowniczy. Regulując okular

można poprawić ostrość celu, ale tym samym rozmyje się krzyż. Dlatego wprowadzono regulację obiektywu (tak jak w aparacie fotograficznym). Regulując obiektyw zmieniamy zogniskowanie obrazu celu tak, że ognisko ustawia się na tym samym planie optycznym co krzyż, i wszystko jest ostre.

Konstrukcja mechaniczna

Dobry celownik powinien być wykonany z twardego, lotniczego stopu duraluminiowego. Najlepsze mają konstrukcję monotube, co oznacza, że celownik wykonany jest jako jeden profil na całej długości (nie jest to konieczne, ale w przypadku konstrukcji łączonej powinno się stosować jednoczęściowy montaż). Średnica tubusa ma zwykle jeden cal, lub czasem 30 mm. Wykończenie może być błyszczące, matowe lub modne „granitowe”. Warto pamiętać, aby samemu nie rozkręcać celownika! Powód jest bardzo banalny - dobrej klasy celowniki wypełnione są wewnątrz obojętnym chemicznie azotem pod podwyższonym ciśnieniem (tak wypełniane są prawie wszystkie celowniki znanych firm, od BSA do Leupolda). Powoduje to dociśnięcie od wewnątrz uszczelki, zapobiega parowaniu soczewek wewnątrz celownika oraz utlenianiu się uszczelnień i powłok na soczewkach. Jeżeli zostanie wypuszczony ze środka gaz, celownik może zaparować podczas strzelania w wilgotny, chłodny jesienny dzień. Pokrętła nastawcze powinny być wyskalowane i przekręcane śrubokrętem lub monetą (wersje Hunter), albo dużym pokrętłem mikrometrycznym (wersje Target - ułatwia to szybką zmianę ustawień podczas zawodów FT).

Montaż

Dobrym rozwiązaniem jest nabycie dobrego, duraluminiowego montażu do wiatrówki, najlepiej jednoczęściowego (szyna i dwie obręcze wyfrezowane są jako jeden element) dobrej firmy (np. BSA, Weaver lub Air Arms). Modele dwuczęściowe też są dobre, ale warto zwrócić uwagę, aby każda część posiadała po dwie śruby mocujące do wiatrówki i po cztery do zaciśnięcia celownika. Tak mocne reguły doboru montażu nie dotyczą wiatrówek na CO2, w których nie występuje zjawisko odrzutu.

Piotr Makuch „Piter”

Typy siatek optycznych celowników

